

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ УЧАСТІ ЕКСПЕРТА У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

М.А. Самбор

*кандидат юридичних наук,
лауреат Всеукраїнського фонду юридичної науки
академіка права В.В. Сташиса,
лауреат Міжнародної премії академіка П.П. Михайленка
Міжнародної академії фундаментальних основ буття,
лауреат відзнаки НАН України «Талант, натхнення, праця»,
старший інспектор штабу Прилуцького МВ УМВС України
в Чернігівській області
(з обслуговування міста Прилук та Прилуцького району),
член Прилуцької міської міжвідомчої
координаційно-методичної ради з правової освіти населення,
член Міжвідомчої ради з питань сім'ї,
тендерної рівності, демографічного розвитку,
запобігання насильству в сім'ї
та протидії торгівлі людьми
Прилуцької міської ради*

Н.О. Смілик

*експерт сектору № 3
відділу техніко-криміналістичного забезпечення
органів внутрішніх справ НДЕКЦ при УМВС України
в Чернігівській області*

Постановка проблеми. Адміністративно-деліктне законодавство, як галузь національного законодавства України, охоплює собою регулювання значного кола суспільних відносин, пов'язаних із вчиненням суб'єктами адміністративних правопорушень, за які чинним законодавством України передбачена адміністративна відповідальність. Вказаним колом суспільних відносин охоплюється ще більша кількість його учасників, згідно даних державного комітету статистики України щороку до адміністративної відповідальності притягаються мільйони громадян, іноземців, осіб без громадянства. Розвиток суспільних відносин ставить перед його учасниками, і у першу чергу перед державними органами та їх посадовими особами, уповноваженими застосовувати заходи державного примусу відповідати сучасним викликам, забезпечувати декларовані у Конституції України загальнолюдські принципи, зокрема верховенства права та справедливості, презумпції невинуватості, поваги до прав і свобод людини та громадянина тощо. Здійснення цих заходів неможливо без всебічного, об'єктивного та неупередженого дослідження всіх обставин справ про адміністративні правопорушення, встановлення істини у цих справах з метою недопущення притягнення до відповідальності невинних та уникнення такої відповідальності особами, які вчинили адміністративні правопорушення.

Надзвичайно часто особи, які здійснюють провадження у справах про адміністративні правопорушення, особи, які збирають докази у справах про адміністративні правопорушення та складають протоколи про адміністративні правопорушення на своєму шляху стикаються з тим, що виникає нагальна потреба у наявності спеціальних знань у тій чи іншій галузі неюридичних знань. Це й галузь медицини, харчової промисловості, авторських прав, роботи щодо встановлення наявності підробки у документах тощо. Отримання достовірних даних із вказаних питань можливо виключно завдяки залученню до цього процесу фахівців у відповідних галузях знань – спеціалістів та експертів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Місце та роль експерта у зборі доказів, дослідженні доказів у різних видах процесуальної діяльності вивчали В. Авер'янов, П. Біленчук, Ю. Битяк, В. Колпаков, Т. Коломоєць, А. Комзюк, Д. Бахрах, М. Самбор, М. Сегай тощо.

Питанню проведення експертних досліджень присвятили свої дисертаційні дослідження Г. Авдєєва, С. Бричкова, Ф. Джавадов, Л. Калаєнова, Г. Карпенко, О. Кравченко, В. Юрчишин та багато інших. Однак, беззаперечно більшість авторів зазначених досліджень своїм предметом обрали проведення експертних досліджень у кримінальному процесі, хоча заперечувати той факт, що проблематиці з'ясування ролі та місця експертної діяльності у цивільному та адміністративному процесах не приділяти уваги неможливо. Існують поодинокі, розрізнені роботи з цього приводу, які не дають комплексного уявлення про експертну діяльність під час провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Метою даної статті є з'ясування правового регулювання діяльності експерта під час провадження у справах про адміністративні правопорушення та проблемні питання, які виявляє право застосовна практика у справах про адміністративні правопорушення.

Основні результати дослідження. У зв'язку з процесами інтеграції та диференціації наукового знання, комплексного підходу до досліджень у правозастосовній діяльності все ширше використовуються дослідження природничих, технічних і гуманітарних наук з метою встановлення істини та забезпечення процесу доказування. Тому в провадженні у справах про адміністративні правопорушення зростає роль спеціальних знань [6, с. 648]. У правозастосовній практиці спеціальні знання використовуються як у процесуальній, так і у не процесуальній формі. Непроцесуальна форма являє собою консультативну та довідкову діяльність обізнаних осіб, провадження ними попередніх досліджень матеріальних об'єктів тощо. Під процесуальною формою застосування спеціальних знань у судочинстві по кримінальним та цивільним справам розуміється як призначення та провадження експертиз, так і залучення спеціаліста до участі у слідчих та судових діях [6, с. 649]. Експерт має справу з уже зібраними доказами, в результаті вивчення яких ним отримуються нові, раніше невідомі фактичні дані, спеціаліст же може сприяти виявленню, закріпленню та вилученню доказів [6, с. 649]. Проаналізуємо чинне законодавство України про адміністративні правопорушення, яке регламентує порядок залучення експерта до провадження у справах про адміністративні правопорушен-

ня. Основним нормативно-правовим актом, який регламентує порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення (насамперед позасудовий порядок, адже судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення, а відтак й порядок, залучення експерта чи спеціаліста чітко регламентований Кодексом адміністративного судочинства України (відзначено М.С.) є кодифікований акт, який дістався Україні у спадок від УРСР, - Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. (далі – КУпАП) [7].

У відповідності до ч. 1 ст. 273 КУпАП експерт призначається органом (посадовою особою), в провадженні якого перебуває справа про адміністративне правопорушення, у разі, коли виникає потреба в спеціальних знаннях. Разом з цим у відповідності до абз. 1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про судову експертизу» від 25 лютого 1994 р. [8] зазначається, що незалежність судового експерта та правильність його висновку забезпечуються: процесуальним порядком призначення судового експерта. Однак, як вбачається із норм чинного КУпАП, останні не містять положень, які визначали б процесуальний порядок залучення експерта до справи про адміністративне правопорушення (у даному випадку й надалі мається на увазі у справах про адміністративні правопорушення, які розглядаються у позасудовому порядку – зазначено М.С.). На нашу думку, чинний КУпАП істотно застарів, зокрема у частині щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Використовуючи аналогію закону, у кримінальних справах експертиза призначається шляхом винесення відповідної постанови. Річ у тім, що КУпАП не передбачає такого виду постанов, та й у цілому стверджуємо про те, що чинний КУпАП взагалі не передбачає способів оформлення попередніх та поточних рішень під час провадження у справі про адміністративні правопорушення, зокрема про зупинення розгляду справи, призначення справи до розгляду, перенесення розгляду справи, задоволення чи відхилення клопотання, й зрештою, залучення експерта для проведення відповідної діяльності.

Згідно до ст. 1 Закону України «Про судову експертизу» судова експертиза – *це дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів дізнання, досудового та судового слідства* (виділено – М.С.). Отже, чільне місце у проведенні експертизи посідає орган та посадова особа, яка, власне, й призначає проведення експертизи, адже будь-хто не може призначити експертизу та змусити експерта виконувати його обов'язки – це вправі робити виключно уповноважений орган або компетентна посадова особа. До таких уповноважених осіб згідно Закону України «Про судову експертизу» належать органи дізнання, досудового та судового слідства, якщо з останніми двома все більш менш зрозуміло то, з органом дізнання є велике питання.

Вважаємо за доцільне зазначити, що орган дізнання у чинному законодавстві України відсутній. Разом з цим у відповідності до п. 4 ч. 1 ст. 3 Кримінального процесуального кодексу України від 13 квітня 2012 р. (далі – КПК України) [9] дізнання – це форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування кримінальних проступків, а у свою чергу, згідно до

п. 4 ч. 1 ст. 3 КПК України досудове розслідування – це стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності. Отже, дізнання – це лише одна з форм кримінальної процесуальної діяльності спеціально уповноважених органів та їх посадових осіб, спрямована на виконання завдань кримінального процесу, й аж ніяк не орган влади чи управління.

Поряд з цим вважаємо за доцільне зазначити, що у відповідності до ч. 1 ст. 103 Кримінально-процесуального кодексу України від 28 грудня 1960 р. [10] на органи дізнання покладалося вжиття необхідних оперативно-розшукових заходів з метою виявлення ознак злочину і осіб, що його вчинили. Разом з цим ст. 101 Кримінально-процесуального кодексу України від 28 грудня 1960 р. давала вичерпний перелік органів дізнання, до яких, наприклад, у відповідності до п. 1 ч. 1 ст. 101 цього кодексу належала міліція (не якась структурна одиниця, посадова особа тощо, а у цілому міліція).

Співставляючи норми Кримінально-процесуального кодексу України від 28 грудня 1960 р. з нормами КУпАП у частині призначення експертизи та залучення до провадження у справі про адміністративне правопорушення експерта, а також Закону України «Про судову експертизу», ми дійшли висновку про те, що останні мають певні неузгодженості, а саме те, що протоколи про адміністративні правопорушення мають право складати уповноважені посадові особи органів внутрішніх справ (п. 1 ч. 1 ст. 255 КУпАП), справи про адміністративні правопорушення уповноважені розглядати органи внутрішніх справ (ст. 222 КУпАП, де під органами внутрішніх справ законодавець розуміє виключно міліцію, зазначаючи назву цієї статті, як «органи внутрішніх справ (міліція»)).

Як наслідок, такі протиріччя, неузгодженості, колізії та прогалини законодавчого поля фактично унеможливають участь експерта у справах про адміністративні правопорушення та здійснення відповідної експертної діяльності. Адже, ст. 3 Закону України «Про судову експертизу» вказує на те, що судово-експертна діяльність здійснюється на принципах законності, незалежності, об'єктивності і повноти дослідження. Як бачимо, першим зазначено принцип законності, під яким розуміється здійснення своїх повноважень експертом та посадовою особою, яка здійснює провадження у справі про адміністративне правопорушення виключно у межах та спосіб, визначених Конституцією та законами України, про що також наголошується у ст.ст. 6 та 19 Конституції України.

Недарма Шахман Н.В. відмічає ту обставину, що існує необхідність внести доповнення до ст. 1 Закону України «Про судову експертизу» та викласти її у такій редакції «Судова експертиза – це дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів дізнання, досудового та судового слідства, справ про адміністративні правопорушення» [5].

Однак, як засвідчує юридична практика та її теоретичний аналіз норм особливої частини КУпАП, істотне коло адміністративних правопорушень для їх вірної кваліфікації потребує спеціальних знань.

Проаналізуємо одні з найбільш розповсюджених адміністративних правопорушень, відповідальність за які передбачена ст. 178 КУпАП «Розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді». Очевидним є те, що для визначення ступеня алкогольного сп'яніння, а саме перебування особи у п'яному стані необхідні спеціальні знання. Звернемось до статистичних даних, які сухо, формально дають нам уявлення про об'єктивність встановлення всіх обставин справи, повноту дослідження обставин справи, яку неможливо з'ясувати без залучення фахівця (адже мова йде про консультативну, довідкову обізнаність фахівців, яка вкрай необхідна для встановлення складу правопорушення, відповідальність за вчинення якого передбачена ст. 178 КУпАП. Вивченню було піддано 1475 справ про адміністративні правопорушення за 2006 р. та 1587 справ про адміністративні правопорушення за ст. 178 КпАП України за 2007 р. [1, с. 182]. При цьому як у 2006 р., так і у 2007 р. спеціальному медичному дослідженню для встановлення факту вживання алкоголю та стану сп'яніння піддавалося по 4 особи, що і засвідчується відповідними актами, а це становить 0,31% від загальної кількості справ за ст. 178 КУпАП, що розглянуті співробітниками даного ОВС за 2006 р. та 0,28 % у 2007 р. [1, с. 183]. А відтак, адекватно оцінити стан сп'яніння без залучення фахівців медичної установи неможливо, тому ми вважаємо за необхідне в обов'язковому порядку проведення медичного освідування, що фактично являє собою залучення експерта (ст. 273 КУпАП), саме це є оптимальним шляхом забезпечення законності, дотримання прав, свобод та інтересів громадян, що беруть участь у провадженні у справах про адміністративні правопорушення, а також виступить важелем стабілізації громадської безпеки [3, с. 127].

Як бачимо, у досить незначній кількості справ про адміністративні правопорушення були залучені фахівці – спеціалісти для з'ясування стану алкогольного сп'яніння особи. Однак, на жаль, норми чинного КУпАП під час визначення переліку осіб, які беруть участь у справі про адміністративне правопорушення, не визначили процесуального статусу спеціаліста. Поряд з цим відсутній законодавчо визначений процесуальний порядок залучення експерта для визначення ступеня алкогольного сп'яніння та встановлення п'яного стану.

Також на базі одного з відділів внутрішніх справ проведено дослідження матеріалів справ про адміністративні правопорушення за ст. 176 КпАП України. Так, дослідженню було піддано 102 справи про адміністративні правопорушення за ст. 176 КпАП України за 2006 р. та 107 справ за ст. 176 КпАП України – за 2007 р. Під час вивчення матеріалів справ про адміністративні правопорушення за вказаною статтею з'ясовано, що в матеріалах справ за 2006 рік лише в одній справі маються відомості про направлення вилученої ріднини на дослідження до установи науково-дослідного експертно-криміналістичного центру при УМВС області, а у справах за 2007 р. таких службових

листів аж 11(!), що у відсотковому відношенні становить 0,98 % від усіх справ за ст. 176 КпАП України за 2006 р. та 10,28 % - за 2007 р. Поряд з цим лише у 3 (2,94 %) з 102 справ про адміністративні правопорушення за ст. 176 КпАП України за 2006 р. є висновки спеціаліста, та ще в 9 (8,82 %) справах є довідки експерта. Не втішніше ситуація й у 2007 р., де з 107 справ лише у 4 маються висновки експерта (3,738 % всіх справ за ст. 176 КпАП). Експерт і спеціаліст це два абсолютно різні учасники провадження або ж адміністративного розслідування: якщо участь у справі спеціаліста КпАП України не обумовлює, то Закон чітко визначає повноваження (права та обов'язки) експерта. При цьому в жодній із 209 справ за 2006-2007 рр., які піддані аналізу немає висновків експерта, звідси можна зробити висновок про те, що рішення у справах за ст. 176 КпАП України приймаються необґрунтовано, при цьому сам процес розгляду справи про адміністративне правопорушення втрачає такі принципи як об'єктивність, неупередженість, незалежність, що в свою чергу може призвести до необґрунтованого та незаконного притягнення особи до адміністративної відповідальності [2, с. 29-30]. Тож постає питання: яким чином має відбуватися віднесення тієї чи іншої рідини до самогону чи іншого міцного спиртного напою домашнього вироблення. Звернення до правозастосовної практики ОВС та проведеного нами дослідження, що полягало у вивченні справ про адміністративні правопорушення (ст. 176 КУпАП), засвідчило, що з 101 справи порушеної співробітниками міськвідділу у 2006 р., лише у 13 вилучені речовини надіслані до науково-дослідних експертно-криміналістичних установ для проведення експертиз, за якими у 3 випадках дані висновки спеціаліста та у 9 випадках довідки експерта. Практично аналогічну ситуацію спостерігаємо й у 2007 р., оскільки з досліджених 107 справ лише у 11 справах вилучені рідини направлені для проведення досліджень, та у чотирьох матеріалах справ про адміністративні правопорушення (ст. 176 КУпАП) містилися висновки спеціаліста, які підтверджують, що вилучена рідина є самогоном [3, с.126].

Отже, як показують статистичні дослідження, зроблені на базі одного органу внутрішніх справ, існує нагальна потреба визначення чіткого процесуального статусу експерта у справах про адміністративні правопорушення та визначення на законодавчому рівні, зокрема у нормах КУпАП, порядку залучення експерта до проведення необхідних досліджень у справах про адміністративні правопорушення.

Цікаві висновки з приводу елементами адміністративно-правового статусу експерта у провадженні у справах про адміністративні правопорушення зроблені Івановим А.В., на його думку, основними елементами адміністративно-правового статусу експерта у провадженні у справах про адміністративні правопорушення є його права, обов'язки, гарантії та відповідальність. Чинне адміністративне законодавство лише в загальних рисах окреслює права та обов'язки експерта у провадженні у справах про адміністративні правопорушення, не конкретизуючи їх змісту. У зв'язку із цим, Іванов А.В. вказує на те, що необхідно нормативно розширити коло прав експерта в адміністративно-деліктному провадженні, наділивши його правом на експертну ініціативу; правом відмовитись від надання висновку; при проведенні експертизи за учас-

тю кількох експертів правом радитись між собою; у випадку незгоди з іншими членами експертної комісії, – готувати окремий висновок, правом у разі потреби залучати спеціаліста з метою отримання консультацій та допомоги, а також зазначати у своєму висновку умови та причини, які сприяли вчиненню адміністративного правопорушення. Доцільним, на думку Іванова А.В., вбачається нормативно визначити всі обов'язки експерта в адміністративно-деліктному провадженні лише у законодавчому кодифікованому акті, а також розширити існуючий перелік обов'язків експерта. Додатково окреслити обставини, за яких експерт підлягає відводу, передбачивши у КУпАП статтю «Обставини, що виключають можливість участі в провадженні у справі про адміністративне правопорушення і в її розгляді експерта», наступного змісту: «Експерт не може брати участь у провадженні у справах про адміністративні правопорушення, якщо він є родичем особи щодо якої здійснюється відповідне провадження, її захисника або представника, родичем посадової особи, у провадженні якої знаходиться справа, є в наявності інші обставини, які дають підстави вважати, що експерт особисто прямо або опосередковано зацікавлений у результаті справи». Іванов А.В. вважає, що розширенню підлягає існуючий перелік гарантій участі експерта в адміністративно-деліктному провадженні, перш за все, за рахунок передбачення заходів щодо забезпечення безпеки та незалежності професійних експертів, котрі не працюють у державних спеціалізованих установах судових експертиз. Для абсолютної визначеності у законодавстві засад відповідальності експерта в адміністративно-деліктному провадженні за надання неналежного експертного висновку варто в КУпАП передбачити саме адміністративну відповідальність із адекватними протиправним діям санкціями у вигляді штрафу. Іванов А.В. стверджує, що експерт є невід'ємною складовою системи учасників адміністративно-деліктного провадження, входить до групи осіб, що сприяють провадженню. Хоча він і не є лідируючим учасником провадження, правозастосовна діяльність, однак, свідчить про зростаючу його роль завдяки урізноманітненню зовнішніх форм прояву адміністративних проступків та розширенню сфер їх вчинення. Експерта слід розглядати крізь призму аналізу системи відповідних учасників та наявних між ними внутрішніх та зовнішніх зв'язків. Внутрішні зв'язки об'єднують експерта всередині групи осіб, що сприяють провадженню; зовнішні зв'язки – з представниками інших груп учасників. Зовнішніми є зв'язки експерта з особою (органом), уповноваженою розглядати справу про адміністративний проступок, які слід вважати домінуючими, оскільки завдяки ініціативі особи, уповноваженої розглядати справу про адміністративний проступок, стає реальною участь експерта у провадженні. Зовнішніми є також зв'язки із особою, щодо якої здійснюється провадження, потерпілим, їх законними представниками та захисником, хоча такі зв'язки є дещо опосередкованими. Участь експерта у відповідному провадженні на різних стадіях є дещо специфічною. Час допуску експерта до провадження у справах про адміністративні правопорушення у законодавстві визначено по-різному. Так, експерт залучається до справи у випадку необхідності на другій стадії при підготовці справи до розгляду за рішенням уповноваженого органу, у провадженні якого ця справа знаходиться,

або на першій стадії – для вирішення питання про порушення адміністративної справи, що виглядає більш логічним та потребує свого нормативного закріплення у КУпАП. Експерт бере участь максимально повно на другій стадії провадження – розгляді справи про адміністративне правопорушення та винесенні по ній постанови, адже саме на цьому етапі він залучається для складання висновку та надає письмовий експертний висновок, який використовується органом, наділеним юрисдикційними повноваженнями, що обумовлює потребу у вдосконаленні положення ст. 273 КУпАП [4, с. 10-11].

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що на перший погляд провадження у справах про адміністративні правопорушення нібито являє собою незначні провадження, однак чи може асоціюватися із незначним будь-що, що пов'язане із застосуванням заходів примусу, із застосуванням заходів, що тягнуть за собою несприятливі юридичні наслідки. Вочевидь, що ні. Відтак, як би там не було, але впровадження та утвердження верховенства права, принципу, який поєднує верховенство прав і свобод людини із принципом законності у діяльності органів держави та окремих їх посадових осіб має бути визначальним для країни і жодним чином його значимість неможна применшувати. За таких умов будь-які сумніви мають трактуватися на користь особи, відносно якої маються підозри про вчинення нею адміністративного правопорушення. Адже пам'ятаємо фразу про те, що краще сотня винних буде не покарана, ніж один безневинний буде безпідставно притягнений до відповідальності. Як бачимо, найбільш розповсюджені види адміністративних правопорушень у сфері антиалкогольного законодавства, у сфері громадського порядку та громадської безпеки потребують залучення експертів для надання компетентних висновків з приводу питань, які являють собою змістовний елемент складу адміністративного правопорушення. Однак, як видно із норм чинного КУпАП, вказане питання практично неврегульоване, або якщо окремі питання й знайшли своє законодавче відображення, разом з цим їх виклад у різних законодавчих актах різний, а інколи й абсолютно протилежний. За таких умов вважаємо за необхідне у найкоротші терміни прийняття законодавцем відповідних змін та доповнень до норм КУпАП та Закону України «Про судову експертизу» у частині: по-перше, законодавчого закріплення можливості залучення експерта до проведення експертних досліджень під час провадження у справах про адміністративні правопорушення; по-друге, визначити порядок залучення експерта, а саме законодавчого визначення видів рішень, якими залучається експерт до участі у справах про адміністративні правопорушення; по-третє, розмежувати порядок залучення експерта у справах про адміністративні правопорушення під час складання протоколу про адміністративне правопорушення та розгляду справи про адміністративне правопорушення; по-четверте, у підзаконних нормативно-правових актах визначити орієнтовні переліки питань, на які експерти можуть давати відповіді у справах про адміністративні правопорушення.

Вважаємо, що все вищезгадане сприятиме утвердженню законності під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, гарантуватиме дієвість принципів верховенства права, поваги, охорони та захисту прав,

свобод та інтересів усіх учасників провадження у справах про адміністративні правопорушення, а також у цілому сприятиме оновленню та гармонізації національного законодавства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Самбор М.* Докази у справі про адміністративне правопорушення за розпивання спиртних напоїв у громадських місцях і появу в громадських місцях у п'яному вигляді (актуальні проблеми) / М.А.Самбор // Право України. – 2010. – № 1 – С. 180-188.

2. *Самбор М.А.* Актуальні проблеми забезпечення прав, свобод та інтересів громадян під час збору доказів та провадження у справах про адміністративні правопорушення за ст. 176 КУпАП («виготовлення, зберігання самогону та апаратів для його виготовлення») / М.А.Самбор // Актуальні проблеми чинного адміністративного законодавства: шляхи подолання та перспективи вдосконалення. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 30-31 травня 2008 року, м. Івано-Франківськ. – Івано-Франківськ : ПЮІ ЛьвДУВС, 2008. – С. 24-34.

3. *Самбор М.* Особливості провадження та притягнення до адміністративної відповідальності у справах про адміністративні правопорушення (статті 176, 178 Кодексу України про адміністративні правопорушення) / М.А. Самбор // Право України. – 2008. – № 5 – С. 122-128.

4. *Іванов А.В.* Експерт у провадженні у справах про адміністративні правопорушення: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. по спец.: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Х., 2009. – 15 с.

5. *Шахман Н.В.* Проблема статусу експерта при провадженні у справах про адміністративні правопорушення / Н.В.Шахман. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum./nvnuu_pravo/2010.../10snv.pdf – Дата доступу 13 грудня 2013 року.

6. Административное право: Учебник / [Д.Н. Бахрах, Б.В. Россинский, Ю.Н. Стариков]. – [3-е изд., пересмотр. и доп.]. – М. : Норма, 2008. – 816 с.

7. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/print1386857864325882>, <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80732-10/print1386857864325882> – Дата доступу 23 грудня 2013 року.

8. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4038-12> – Дата доступу 23 грудня 2013 року

9. Кримінальний процесуальний кодекс України, Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України»: чинне законодавство з 19 листопада 2012 року: (офіц. текст). – К. : Паливода А.В., 2012. – 382 с. – (Кодекси України).

10. Кримінально-процесуальний кодекс України станом на 1 вересня 2001 року. – К. : Атіка, 2001. – 208 с.

Самбор М.А., Смілик Н.О. Окремі питання правового регулювання участі експерта у справах про адміністративні правопорушення

У статті проаналізовано чинне законодавство України про адміністративні правопорушення, норми якого визначають порядок участі експерта у провадженні

досліджень. Проводиться аналіз адміністративної практики органів внутрішніх справ та виділяються проблемні питання, пов'язані із забезпеченням повноти, об'єктивності досліджень обставин справ, зумовлених необхідністю залучення експерта. За результатами дослідження пропонується ряд змін до чинного законодавства України.

Ключові слова: справа про адміністративне правопорушення, спеціаліст, експерт, порядок призначення експерта.

Самбор Н.А., Смильк Н.А. Отдельные вопросы правового регулирования участия эксперта по делам об административных правонарушениях

В статье анализируется действующее законодательство Украины об административных правонарушениях, нормы которого определяют порядок участия эксперта в проведении исследований. Проводится анализ административной практики органов внутренних дел и выделяются проблемные вопросы, связанные с обеспечением полноты, объективности исследований обстоятельств дел, предопределенных необходимостью привлечения эксперта. По результатам исследования предлагается ряд изменений к действующему законодательству Украины.

Ключевые слова: дело об административном правонарушении, специалист, эксперт, порядок назначения эксперта.

Sambor M.A., Smilyk N.O. Some issues of legal regulation of the participation of experts in cases of administrative offenses

This article analyzes the current legislation of Ukraine on Administrative Offences, the rules which determine the order together experts in research. The analysis of the administrative practices of the Interior and highlighted issues related to ensuring the completeness, objectivity investigations of the case, due to the need to attract the expert. The study proposes a number of amendments to the current legislation of Ukraine.

Keywords: the case of an administrative offense, specialist, expert, order an examination.

Стаття надійшла до редакції 12.11.2013.